

HOSPODÁŘSKÝ RŮST ČESKÝCH ZEMÍ A DOBA HOSPODÁŘSKÉ KRIZE

Vladimíra Jelínková

Práce obsahuje přípravu na dvě vyučovací hodiny v páté třídě. Téma a hlavně použité metody ale umožňují její využití i v devátém ročníku. Velmi detailně jsou popsány metody brainstormingu a I. N. S. E. R. T. Samotná příprava – její styl - může sloužit jako podnět k promýšlení vlastních postupů.

Člověk a společnost (Dějepis)

ZŠ

Jsou použity metody: brainstorming, metoda práce s textem I.N.S.E.R.T, reflexe formou testování, individuální i skupinová práce. Žáci při práci podle uvedených metod získají zkušenost se čtením s porozuměním a se tříděním informací, při práci ve skupině rozvíjejí svou schopnost spolupracovat a respektovat určená pravidla. Příprava přináší modelové postupy pro práci podle uvedených metod. Pro pochopení klíčového pojmu hodiny – hospodářská krize – lze tedy využít jakýkoliv vybraný text vhodný pro devátý ročník. Součástí práce nejsou žádné materiály.

Použité zdroje:

Citace. Tomáš Baťa o hospodářské krizi.

Fotografie. Nezaměstnaní přespávají v cihelně - obrázek z ČSR.

[cit. 2012-07-26] Dostupné z:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ad/Nezaměstnaní_přespávají_v_cihelně.gif

Fotografie. Prázdná továrna při Velké hospodářské krizi v Československu. [cit. 2012-07-26]

Dostupné z: [http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A1_krise_v_%C4%8Ceskoslovensku_193.gif)

[Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A1_krise_v_%C4%8Ceskoslovensku_193.gif](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A1_krise_v_%C4%8Ceskoslovensku_193.gif)

Fotografie. Portrét Tomáše Bati. [cit. 2012-07-26]

Dostupné z : <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c9/>

Hospodářský růst českých zemí a doba hospodářské krize

Příprava na vyučovací hodinu

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Škola: ZŠ Chrjukinova 12, Ostrava Zábřeh

Učitel: Mgr. Vladimíra Jelínková

Třída: V.B

Časová jednotka: 2 hodiny

Metody: brainstorming, I. N. S. E. R. T

Uspořádání třídy: do U

Charakteristika třídy (počet žáků, nadaní žáci, žáci s SPU):

20, 7 žáků s SPU

Situace (na jakou předešlou látku navazujeme nebo zda se jedná o nové téma): nová látka

Cíle (cíle jednotky jsou formulovány pro žáky – říkají, co žáci budou znát a umět dělat na konci jednotky; obsahují co nejpresnější pojmenování očekávaných nových znalostí i dílčích dovedností, postojů):

Cíl:

Základním úkolem je udržet zájem žáka vyvolaný ve fázi evokace.

Zaměřit se na práci s textem a na porozumění textu, na práci ve skupině, ve dvojicích, učit žáky, aby respektovali názor druhého.

Naučit se pracovat s tabulkou metodou I. N. S. E. R. T. (Tabulka se čtyřmi sloupci, do prvního a do druhého sloupce запиše každý žák individuálně zhruba 3 konkrétní informace (nejen hesla), pod značku mínus napíše 1 informaci, která je v rozporu s tím, co si myslel před četbou. Do sloupce „otazník“ zformuluje 1 otázku (celou větou, nejen heslo).

Žáci si pomocí značek uvědomí, co prožili a jaké zkušenosti si odnášejí.

Potřebný materiál:

volný papír A5, počítač, dataprojektor

text z učebnice Alter – Vlastivěda pro 5. ročník – Obrazy z novějších českých dějin

tabulka I. N. S. E. R. T.

pracovní list – test (na ověření učiva)

2 fotografie - Prázdná továrna při velké hospodářské krizi v Československu, Nezaměstnaní přespávají v cihelně - obrázek z CSR a **portrét Tomáše Bati** a jeho citace o hospodářské krizi

<http://bigdrobek.com/tomas-bata-citace-o-hospodarske-krizi-z-r-1932/>,

http://cs.wikipedia.org/wiki/Velká_hospodářská_krize

POSTUP:

1. Evokace

Metoda Brainstorming

Cíl: shromáždit co nejvíce názorů skupiny na danou problematiku: „ Co si představujete pod pojmem **KRIZE**“. Počet členů skupiny je 5 a doba produkce nápadů je 5 minut. Dát možnost účastníkovi volně vyslovit své nápady a myšlenky. Vytvořit prostor pro další diskusi.

Pravidla:

- zákaz kritiky (ať už ze strany žáků nebo učitele),
- uvolnění fantazie – nápady by měly být co nejkonkrétnější,
- každý návrh, nápad musí být zapsán,
- vzájemná inspirace,
- humor vítán, agrese ne.

Postup:

Rozdělení do skupin po 5 žácích. Žáci si vylosovali barevnou kuličku a podle barev se rozdělili do 4 skupin. Seznámila jsem žáky s metodou a pravidly.

Vedoucí skupiny, kterého si žáci sami zvolili, obdržel papír, na kterém bylo napsáno slovo krize. Měli na práci 5 minut. Jejich práci jsem vyvěsila na magnetickou tabuli. Pak jeden zástupce skupiny přečetl výsledek, co si jejich skupinka myslela o tom, co je krize. Nápady jsme nekomentovali, ale nechali jsme je uležet a pak se k nim vrátili na konci hodiny.

2. Uvědomění si významu:

Metoda I. N. S. E. R. T.

Cíl:

Žák čte souvislý text s cílem získat z něj informace. Analyzuje text při prvním čtení, vybírá informace podle důležitosti, porovnává nové informace s tím, co o tématu už věděl, třídí na informace, kterým důvěřuje a kterým nedůvěřuje.

Postup:

Žáci četli s tužkou v ruce a během 1. četby se zamýšleli nad významem informací. Zhruba jednou – dvakrát během odstavce označili informace znaménky. Značky dělali po pravém okraji a dbali na to, aby si označili opravdu konkrétní informaci, kterou si i podtrhávali. Po přečtení textu si individuálně jednotlivé informace zapsali do tabulky I.N.S.E.R.T. Pak utvořili dvojice, aby porovnali značky ve dvojicích, debatovali o tom, co si zaznamenali do svých tabulek, snažili se formulovat myšlenky vlastními slovy, porovnávali své myšlenky a popřípadě si je ještě společně doplňovali, přijímali nápady druhého, formulovali otázky.

3. Reflexe:

Cíl: Vybírá ze svých předchozích poznámek pro sebe ty nejdůležitější informace a zapisuje do tabulky I.N.S.E.R.T. Formuluje své poznatky i otázky vlastními slovy.

Postup:

Společně jsme četli záznamy a doplňovali zápis do tabulky I.N.S.E.R.T.

Tři žáci přečetli informace z 1. sloupce, 3 žáci ze 2. sloupce, 3 žáci ze 3. sloupce, 3 žáci ze 4. sloupce.

Promítla jsem jim ukázky fotografií týkajících se hospodářské krize a seznámila jsem je s citací, co řekl Tomáš Baťa o hospodářské krizi.

Ověření znalostí:

Na závěr hodiny psali test. Žáci měli celkem 9 otázek, z nichž měli vybrat a zakroužkovat správnou odpověď. Test dopadl velmi dobře. Žáci si mezi sebou vyměnili testy a provedli jsme společnou opravu tím, že si sami odpovídali a vybrali si správnou odpověď. Já jsem jen kontrolovala a korigovala jejich odpovědi. Žáci měli ihned zpětnou vazbu a větší radost z dobrého výsledku. Na konci hodiny jsme provedli zpětnou vazbu, co jsme všechno v průběhu dělali. Dětem se práce v hodině líbila, byli by ochotni pokračovat i další hodinu.

Pedagogická reflexe (co se mi podařilo, další doporučení, rizika):

V této třídě neučím, a proto považuji za úspěch, že žáci pracovali se zaujetím. Snažili se respektovat pravidla, která jsme si stanovili na začátku každé metody. Dva žáci nechtěli pracovat ve skupině, takže pracovali individuálně. Hodina se třídě líbila a moje pocity z hodiny byly také velice příjemné. A co mě potěšilo, bylo to, že se žáci těšili na závěrečný test, kde si mohli ověřit své znalosti z hodiny. Sama jsem se přesvědčila o tom, že je to náročné na přípravu, ale s výsledkem jsem byla spokojena.

Riziko – jsem si uvědomila u brainstormingu – když jsem zadala otázku - Co se vám vybaví pod pojmem krize. Kdybych zadala otázku - Co si myslíte o tom, proč vzniká krize a jaké může mít dopady na naše hospodářství, tak se odpovědi budou více týkat učiva, které jsme probírali. V reflexi jsem se k otázce vrátila a děti byly schopné reagovat. Takže pro příště se budu muset lépe zamyslet nad zněním otázky pro evokaci.

Příloha

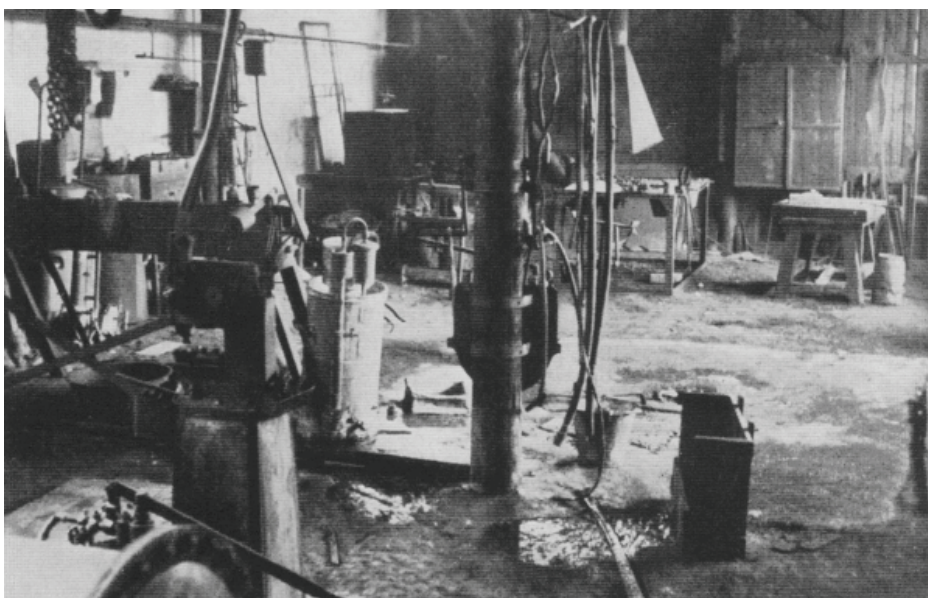
Nejprve označ v textu: ✓ tuto značku udělej tam, kde jsou informace, které potvrzují to, co už víš, + plus udělej tam, kde jsi narazil na zajímavou novou informaci, – minus udělej tam, kde jsou informace, jež jsou v rozporu s tím, co sis myslel, že víš, ? otazník udělej tam, kde něčemu nerozumíš nebo máš další otázky k textu.

Pak vyplň tabulku, ke každé značce zapiš alespoň 4 položky z textu (neopisuj je doslova, přeformuluj je vlastními slovy).

✓	+	–	?

Nezaměstnaní přespávají v cihelně - obrázek z ČSR

Prázdná továrna při Velké hospodářské krizi v Československu

Portrét Tomáše Bati